

fiatem, & Canticum Canticorum, genuinos Salomonis fetus, sequiorum temporum imposturam nonnulla etiam eidem Authori Opera perniciose maxime, & magiam plerumque continentia assignantur; quo scilicet sub tanti nominis obtentu majori confidentia merces illa prava venderentur. Ita Salomonis nomine inscribitur *Liber de remedio morborum* apud Kimchi; *Contradictio Salomonis*, à Gelasio censura inuictus; *Testamentum Salomonis*, Gaulmino notum. Tanto etiam nomine inscribuntur 5. Libri apud Albertum Magnum in *Speculo Astrologia*, quorum 1. *Liber Ahmadad*. 2. *Liber quatuor annulorum*. 3. *Liber de novem Candariis*. 4. *De tribus figuris Spirituum*. 5. *De Sigillis ad Dæmoniacos*. Quatuor alios memorat Trithemius, 1. *Claviculam Salomonis ad filium Roboamum*. 2. *Librum Lamene*. 3. *Librum Pentaculorum*,

fortè *Pentagonorum*. 4. *De Officiis Spirituum*. Laudatur à Reuelino *Liber Raziel*, & à Chico alter de *Nigromantia ad filium Roboamum*. Apage hæc à viro sapientissimo.

Porro hæc vetustissima est fraus, cum ipse de Salomone Josephus Antiq. l. 8. c. 2. persuadere credulis nitatur, scripsisse illum pellendis morbis atque Dæmonibus potentissimas adjurationes, quæ adhuc Josephi ætate valerent. Testatur autem, Eleazarum quemdam plures expulisse Dæmones coram Vespasiano, applicatâ tantum radice quadam à Salomone indicatâ, quam in annulo gestabat, & ejusdem Principis nomine invocato. Omnia hæc Salomonis Opera, sicut & Epistolæ Salomonis ad Hiram, & Hiram ad Salomonem, quamvis Josepho probatæ, inter apocrypha rejiciuntur.

DISSERTATIO

AN VETERES LEGISLATORES & Philosophi è Scriptura Leges suas, & Moralem scientiam hauserint.

Retam in scriptis Polemicis lancem tenere, & in actu disputationis in adversam veritati partem tantum non abripi, arduum est pariter & infrequens. Certæ ætatis opinio fuit, id omnibus viribus entens, ut demonstraret veteres Philosophos plura & optima quæque tum in legibus, cum in scriptis suis è Sacris Judæorum Libris expressisse. Accidit etiam non infrequenter, ut variatis temporum circumstantiis contraria probarentur, nihilque intactum relinqueretur, quod intelligerent homines, nihil nosse de Scripturis Philosophos; quippe qui mentem haberent & spiritum, non secus ac reliqui omnes Ethnici, errorum tenebris obvolutam, atque in incertum spiritus vagarentur; ut si quid inter eorum Libros & Mosaicos Propheticoque congruere deprehenderetur, id unice casui, & scintilla naturalis luminis, omnibus æquè mortalibus à Deo concessi, tribuendum fuisset. Eo tandem, quo versamur, sæculo Scriptores quidam id sibi, in aliam extremitatem abrepti, probandum susceperunt (a), Moysen ipsum leges suas & caeremonias Ægyptiis debuisse; quippe qui in Ægypto institutus, quæ ibi didicerat optima (erat enim juxta S. Stephanum (b), *eruditus omni sapentiâ Ægyptiorum*) in succum suum transfuderit. Postremam hanc opinionem refutandam suscepimus in Prolegomeno ad Exodum. Modò aliorum opiniones in examen revocandæ sunt.

Ex quo Judæi Ægypti solum deferuerunt, usque ad extremam Regni Juda & Israelis ætatem, in sua semper regione se continentes, colendis agris & terræ uberitati, quæ lacte, & melle manabat, promovendæ laboribus suis occupati, tum & curas suas omnes nutriendis parvulis filiis, meditationi, & exercitationi Legis intentas habentes; discreti semper ab externarum gentium consortio; mari, quantum commodis suis sat, esset propinqui, sed quantum corruptioni morum ex aliorum commercio avertendæ satis remoti; cum neque connubia, neque Religionem haberent cum Idololatriæ gentibus communem; singularem tandem vitæ tenorem sectati, quo & odio erant & contemptui cæteris per orbem gentibus; his, inquam, omnibus perpetuo inter se charitatis foedere ita conjungebantur, ut simul nihil haberent cum cæteris gentibus commercii. Hanc de populo suo ideam subijcit Josephus (c): *eandemque de illis prophani quique Scriptores habebant. Tacit. Histor. lib. 5. Instituta sinistra, fœda, pravitate valere... apud ipsos fides obstinata; aduersus omnes alios hostile odium... Judæorum mos absurdus sordidusque.*

Post restitutam è captivitate gentem, minus & claritate nominis & potentia valuerunt; vicissim tamen plus studii positum, tum in colendis veteribus caeremoniis, cum pariter à commercio exterorum sese continendis. Cum tamen frequentibus populi transmigrationsibus & exiliis factum esset, ut per universam terrarum

c Joseph. lib. xi. contra Appion. pag. 1038.

a Marsham. Canon. Ægyptiac. & Spencer. de Legibus Hebræorum Ritual. b Act. 7. 22.

Orbis faciem longè latèque plures è Judæis disperderentur, nullaque esset in toto Oriente, Ægypto, Africâ, Insulis Mediterraneis, Græciâ, & Italiæ regio Judæis habitatoribus vacua; Hebræi, gens licet omnibus contempta, singulari vitæ genere & politiâ admirationem in se omnium gentium, quas inter versabantur, converterunt. Tum omnium versa studia inquirendæ eorum origini, historiis, & Legibus. Tandem sub Ptolemæo Philadelpho Rege Ægypti Versio Legis ex Hebræo in Græcum suscepta est; ex quo deinde veluti traditi in manus Libri Philosophorum studia exercuerunt. Nihil tamen certi eâ de re affirmandum suscipimus; neque enim extrâ omnem dubitationis aleam positum est, hunc Ægypti Regem, vel Bibliothecæ ipsius Curatorem eam Pentateuchi Versionem procurasse; quidquid enim asseverent Aristæas, Philo, Josephus de Versione à Septuaginta adornatâ, faciliè tamen contingere potuisse credimus, ut Judæus aliquis spontè illam susceperit. Tradit Philo de vita Moysis, Judæos Insulæ Phari solemnem ejus rei memoriam singulis recurrentibus annis celebrasse; cum interim alii Judæi solempne ad diem 8. Thebet jejunium indixissent, quod etiam nostræ ætatis Calendaria notant. Addunt Judæi, eo prophanatæ Legis horrore, tridui tenebras Orbis universi faciem obduxisse. Vide Joseph. Scal. in Calend. Jud. in Can. Isagog. l. 1. Vide & Selden. de jure Nat. & Gent. l. 3. c. 3. Judæos veteri Testamentum in Græcum transtulisse, Judæis cæteris inuitis, Ligfootus autumavit.

Tunc Philosophi, quibus opportunè accidit, ut vernacula eorum lingua, Græca scilicet, per totum serè Orientem post constitutum Imperium Alexandri Magni ceterorumque post ipsum, vulgaretur, iter aggressi sunt, quò extra Patriam suam viros doctos, unde aliquid discerent, convenirent. Ægyptus jam inde à pluribus sæculis inter primos sapientiæ laude florentes nationes princeps habebatur. Eò proinde frequentius ventum est. Ipsi pariter Hebræi, externorum morum discendorum avidi, itinera eâ de re & peregrinationes suscipere non recusarunt; quod exemplo discimus Jesu filii Sirachi, Authoris Ecclesiastici, qui plures se regiones excurrisse perhibens, idem cæteris prestandi author est (d).

Eo temporis intervallo, quod inter solutam captivitatem & Jesu Christi adventum continetur, fama est, Paganos Philosophos è Sacris Scripturis in rem suam derivasse optima quæque moralia præcepta, quæ in eorum scriptis admiramur; tum & grandia, quæ de Deo ipsi sentire & gemina cum Moysè loqui visi sunt. Ex his fontibus Pythagoras, Plato, alique plures optimam absolutissimam Reipublicæ suæ poliniam derivarunt; ex his Solon majorem legum suarum partem. Pythagoras, qui longè latèque discurrisset, Jeremiam in Ægypto, ut fama est, vidit (e), Ezechielem in Chaldaea (f). Illum autem non Judæos tantum nosse, sed & ex co-

d Eccli. 34. 12. & 16. 23. & 39. 5.

e August. lib. 2. de Doctrin. Chri. c. 28. & lib. 8. de Civit. cap. 11. f Quidam apud Clem. Alex. lib. 1. Strom.

rum Legibus plures in suam Philosophiam transtulisse, Hermippus apud Josephum est author (g). Idem pariter Josephus observat (h), Platonem ad Moysis imitationem injunxisse, ut patriarum Legum tabulas affidè cives manibus versarent.

Clemens Alexandrinus (i) Paganos alloquutus, aserit, Leges Platonis aliorumque Legislatorum, Hebræis pro saniori eorum parte deberi; undè etiam optima quæque & beatam illam eloquii ubertatem hauserint (k). Plura ejus rei exempla satis conformem utrinque exprimendi rationem testantia in medium adducit. S. Justinus Martyr (l) persuasum habet, veteres illos Paganos Philosophos non tanquam primos præstantissimarum veritatum, quæ in eorum scriptis demiramur, Authores habendos; vix enim hæc homini in mentem venire poterant; sed omnia ad Scripturas Divinas, quæ illi in rem suam traduxerint, referenda. Singula autem propius discipiens, demonstrat, Orpheum, Homerum, Solonem, Pythagoram, Platonem, aliosque plures, cum per Ægyptum peregrinarentur, in Libros Mosaicos incidisse, quorum lectione plurimum in cognitione Divinæ naturæ profecerint. Contendit etiam alibi (m), Philosophos omnes Græcos, quæ de animæ immortalitate, & quæ de pœnis impiorum scripserunt, non aliunde, quam ex Scriptis Prophetiis repetiisse; additque eam, quæ inter Platonem & Moysen, simul utriusque scriptis collatis, apparet, discrepantiam Platoni tribuendam, qui Mosaicorum Scriptorum sensum minus rectè fuerit assecutus (n). Si quid ergo, ait, commune nos inter & vos in doctrina fuerit, non illud nostrum ex vestris, sed vos ex nostris accepistis.

Hanc inter Platonem cum Moysè cæterisque Judæorum Prophetis consonantiam Celsus pariter agnoscens (o), Judæos è Platone didicisse concludit. Sed ejus calumnias refutaturus Origenes, demonstrat, è Moysè potius cæterisque Prophetis, utpotè Platone vetustioribus, Philosophi illius doctrinam derivandam fuisse. Aliud in speciem quidem plausibilis Celsus addebat; cui bono, inquit, Authores Judæos consulamus, cum eadem apud Platonem concinnius apertiusque exprimantur? Cui reponit Origenes, Sacros quidem Authores plus curarum posuisse, ut prodesse, quam ut Lectores delectarent; quare stilo usos fuisse ad multitudinis captum accommodo; cum interim Pagani non nisi viris doctis scribentes, angustis studiis suis atque utilitati exinde hominibus obventuræ fines constituerint. Factum inde, ut parcius plerumque Philosophorum scripta legerentur; sicut frequentissimè vicissim Sacrorum Scriptorum Lucubrations, quæ multitudinis captui quadarent. His causis propagacionem Evangelii deberi, cum interim Plato neglectus maneret, & solitarius.

Tertullianus (p), post constitutam Legum Mosaicarum cæterarumque Scripturarum vetustatem, tandem addit: *Scratis ipsas Leges quoque vestras, qua videntur*

g Lib. 1. contra Appion. pag. 1046. h Idem Ibid. l. 2. pag. 1079. i Clemens Alex. Admonitione ad gentes p. 46. k Idem Ibid. p. 47. 48. l Justin. Apolog. 1. pag. 15. Edit. Paris. an. 1636.

m Justin. 2. Apolog. p. 81. 82.

n Justin. 2. Apolog. p. 93.

o Vide Origen. lib. 6. contra Celsum.

p Tertullian. Apolog. Edit. Rigalt. pag. 19. 39. 41.